

Κύπρος: Επαναπροσέγγιση από τα κάτω

“Όλοι είμαστε παιδιά αυτής της γης”

Η συγκίνηση, τα δάκρυα, η διάθεση για συμφιλίωση και ειρήνη ξεχειλίσαν την περασμένη Πέμπτη στο Πάρκο της Ειρήνης στην Κοντέα (Trkmenky) σε μια εκδήλωση που συμμετείχαν περισσότεροι από τριακόσιοι ελληνοκύπριοι και τουρκοκύπριοι. Η εκδήλωση οργανώθηκε με πρωτοβουλία της Δικαιοδικής Πρωτοβουλίας Συγγενών Αγνοουμένων και Θυμάτων Πολέμου «Μαζί Μπορούμε» και με την υποστήριξη της Συμμαχίας Σταματήστε τον Πόλεμο και άλλων 50 μη κυβερνητικών οργανώσεων, ανάμεσά τους τα τουρκοκυπριακά συνδικάτα των εκπαιδευτικών, των δημοσίων υπαλλήλων και συνδικαλιστικές παρατάξεις και από τις δυο πλευρές.

Η εκδήλωση είχε σαν στόχο να τιμηθούν κάποιοι από αυτούς που βοήθησαν να βρεθούν σημεία στα οποία ήταν θαμμένοι αγνοούμενοι και από τις δυο πλευρές.

Το Πάρκο της Ειρήνης φτιάχτηκε λίγο έξω από το χωριό σε μια έκταση με παλιές χαρουπιές που φυτεύτηκαν από το 1965, αφέθηκαν μετά το 1974 κι έγιναν βοσκότοπος, κι οι πρόσφυγες Κοντεάτες που επέστρεψαν ως επισκέπτες στο χωριό μαζί με τους σημερινούς κατοίκους του χωριού, που στην πλειοψηφία τους είναι τουρκοκύπριοι που μεταφέρθηκαν από τα Πλατανίσκεια και τον Άγιο Θωμά της Λεμεσού σκέφτηκαν να τις συντηρήσουν, φτιάχνοντας εκεί ένα πάρκο. Ο χώρος υπάρχει ήδη και φιλοξενεί εκδηλώσεις και πικνίκ και οι κάτοικοι του χωριού, παλιοί και νέοι, Τουρκοκύπριοι και Ελληνοκύπριοι, συνεργάζονται τώρα για να συντηρήσουν τα υπόλοιπα μνημεία της Κοντέας, τους περίφημους «ηλιακούς», την εκκλησία του Αγίου Χαράλαμπος και τα φράγκικα κτήρια.

Στη γύρω περιοχή έχουν βρεθεί πολλά σημεία ταφής αγνοουμένων και έχουν εντοπιστεί τα οστά αρκετών και δόθηκαν στις οικογένειές τους για να ταφούν όπως πρέπει.

Τόπος ειρήνης

Παλιοί και νέοι κάτοικοι του χωριού, αλλά και από άλλα χωριά, τη Λευκωσία, τη Λάρνακα, την Κώμη Κεπήρ και αλλού, είχαν γεμίσει τα καθίσματα και στέκοι και όρθιοι γύρω από τη σκηνή που είχε στηθεί πρόχειρα για τη χορωδία και τις βραβεύσεις. «Η παρουσία σας εδώ είναι μια τιμή στην ειρήνη. Ας δουλέψουμε μαζί για να κάνουμε τη χώρα μας έναν τόπο ειρήνης», ανέφερε ο πρόεδρος του Ιδρύματος Πολιτιστικής Κληρονομιάς της Κοντέας, Χαράλαμπος Περικλέους. «Μοιρασμένοι έχουμε υποφέρει. Μαζί μπορούμε να χτίσουμε ένα κοινό ειρηνικό μέλλον», σημείωσε η Γεωργούλα Ζήνωνος, εκ μέρους των διοργανωτών, ενώ τα ίδια επανέλαβε στα τούρκικα και ο πρόεδρος της ΚΤΑΜΣ, του τουρκοκυπριακού συνδικάτου των δημοσίων υπαλλήλων.

Μετά πήρε το λόγο η δημοσιογράφος Σεβγκιούλ Ουλουντάγ, που με τις πολύχρονες έρευνές της έχει και η ίδια βοηθήσει πολύ στην ανεύρεση οστών αγνοουμένων. «Η βράβευση», ανέφερε, «είναι συμβολική, αφορά δεκαετησίες Κυπρίους που βοήθησαν να

Από την εκδήλωση στην Κοντέα

βρεθούν τάφοι αγνοουμένων, από το 1963 ως το 1974. Στο πρόσωπό τους όμως τιμούμε και εκατοντάδες άλλους που έχουν βοηθήσει με την ελπίδα το παράδειμά τους να εμπνεύσει και άλλους ανθρώπους που έχουν πληροφορίες να μιλήσουν χωρίς φόβο».

Οι βραβευθέντες, κυρίως μεσήλικι, ή ηλικιωμένοι αλλά και νεότεροι, έδωσαν πληροφορίες για να βρεθούν αγνοούμενοι. Όσοι πήραν το λόγο και απηύθυναν χαιρετισμό στην εκδήλωση, μετέδωσαν μηνύματα ειρήνης και συναδέλφωσης.

Αγνοούμενοι

«Στην πατρίδα μας ζουν άνθρωποι εδώ και περίπου 10.000 χρόνια. Είμαστε παιδιά αυτών των ανθρώπων. Οι αγνοούμενοι είναι το μεγαλύτερο τραύμα στην πολύχρονη ιστορία της Κύπρου κι αυτή η πληγή είναι ακόμα ανοιχτή. Θέλω να στελω μήνυμα σε αυτούς που ζουν και ξέρουν πληροφορίες για τους αγνοούμενους: Στο τέλος όλοι είμαστε παιδιά αυτής της γης. Και στο τέλος όλοι μας θα κοιμηθούμε κάτω από αυτή τη γη. Αν θέλουμε να είμαστε ήρεμοι εκείνη τη μέρα, να αναπαυθούμε ειρηνικά, πρέπει να μιλήσουμε», δήλωσε ο Μουσταφά Γκιουρσέλ.

Ακολούθησε η Χριστίνα Παύλου Σολωμή, της οποίας ο πατέρας και ο αδερφός είναι αγνοούμενοι από την Κώμη Κεπήρ. «Ποτέ δεν άφησε να γεμίσει μίσος η καρδιά της. Ο πόνος της δεν ήταν μόνο για την Καρπασία και την οικογένειά της, μας βοήθησε πάρα πολύ και για τους Τουρκοκύπριους αγνοούμενους από την Κοντέα, τη Σίντα και τα Κνώδαρα», ανέφερε για αυτήν η Σεβγκιούλ Ουλουντάγ. Κι η Γκιουνάι Ντεβετζιογλου, που βοήθησε να εντοπιστούν οι έντεκα Τουρκοκύπριοι που επέβαιναν στο λεωφορείο που εξαφανίστηκε το 1964 στο δρόμο Λάρνακας-Δεκέλειας ή ο Ξενοφών Δημητρίου, ο οποίος υπέδειξε πηγάδι στο Τρίκωμο όπου βρέθηκαν δύο Τουρκοκύπριοι αγνοούμενοι, ενώ ο δικός του γιος αγνοείται στο Συγχαρί. Σε αρκετές περιπτώσεις, όσοι βοήθησαν είχαν οι ίδιοι αγνοούμενους συγγενείς, όπως ο Ανδρέας Σύζινος, ο πατέρας του οποίου βρέθηκε σε ένα πηγάδι στο Τζιάος, ο Αλί Εσενταγλί, δώδεκα συγγενείς του οποίου βρέ-

θηκαν στο Πετροφάνι, και η Μαρία Γεωργιάδου της οποίας οι γονείς και η αδερφή ακόμα αγνοούνται. «Εκαναν ό,τι μπορούσαν για να βρούμε τους άλλους αγνοούμενους. Με βοήθησαν στην επικοινωνία, τη μετάφραση, τις έρευνες. Είναι τα πόδια μου και τα χέρια μου», είπε για αυτούς η Σεβγκιούλ. Σε άλλες περιπτώσεις, κάποιοι συνεργάστηκαν με συγγενείς αγνοουμένων, όπως ο Ανδρέας Κωνσταντίνου, από το Τσέρι, ο οποίος βοήθησε να βρεθεί πηγάδι όπου εντοπίστηκαν τα οστά τεσσάρων Τουρκοκυπρίων που αγνοούνταν από το 1964, λίγο προτού αρχίσουν εργασίες στην περιοχή για την κατασκευή οδοστρώματος. «Το ένστικτό μου ήθελε να βοηθήσω όσο μπορώ. Βοήθησε κι ένας συγχωριανός μου που είχε αγνοούμενο γιο. Μου έλεγε αυτός "Εκτός που τα όσα τραβώ κάθε μέρα, τη νύχτα η γυναίκα μου μου έλεγε οποιαδήποτε ώρα, μια, δυο, τρεις, Σταύρο, κατέβα άνοιξε την πόρτα να μπει ο γιος μου. Μα ξέρεις τι μαρτύριο τράβαγα κάθε νύχτα, μου έλεγε;". Για αυτό θέλω να βοηθήσω», δήλωσε.

Αξέχαστη

Ήταν μια εκδήλωση που θα μείνει αξέχαστη σε όσους έτυχε το βράδυ της περασμένης Πέμπτης 22 του Ιουλίου να βρεθούν στο Πάρκο της Ειρήνης στη Κοντέα. Μια εκδήλωση που έδειξε ότι η διάθεση των απλών ανθρώπων και των δυο πλευρών για ειρήνη και συνεργασία είναι πολύ πιο έντονη από τις πολιτικές ηγεσίες και τους διαπραγματευτές και των δυο πλευρών. Τέτοιες πρωτοβουλίες από τα κάτω έχουν τεράστια σημασία για το κτίσιμο της ειρήνης στην Κύπρο.

Δεν ξέρουμε που θα καταλήξουν οι συνομιλίες Χριστόφια - Ερογλου αλλά παρά την απαισιοδοξία που σπέρνουν στο κίνημα, ένας ολόκληρος κόσμος ζητά εναλλακτική προοπτική. Για αυτό και όσοι οργανώσαμε αυτή την εκδήλωση έχουμε ήδη εξαγγείλει και προετοιμάζουμε την επόμενη που είναι η 1η του Σεπτεμβρίου, η διεθνής ημέρα δράσης των εργατών για την ειρήνη.

Ντίνος Αγιωματίτης,
Λευκωσία

Εκδήλωση στο Μαρξιστικό Βιβλιοπωλείο

Σε μεγάλη εκδοτική επιτυχία εξελίσσεται το πρόσφατο βιβλίο του Μαρξιστικού Βιβλιοπωλείου «Ο ελληνικός καπιταλισμός, η παγκόσμια οικονομία και η κρίση». Στους δυο μήνες κυκλοφορίας του έχει κερδίσει το ενδιαφέρον του κόσμου στις εκθέσεις βιβλίου σε Αθήνα, Πειραιά, Θεσσαλονίκη, στα συλλαλητήρια, σε πολλά βιβλιοπωλεία και βέβαια το ενδιαφέρον των επισκεπτών στο ίδιο το Μαρξιστικό Βιβλιοπωλείο. Αυτό φάνηκε και το απόγευμα της Πέμπτης 22 Ιουλίου, όταν, παρά την τρομερή ζέση, πάνω από είκοσι άτομα παρακολούθησαν τη σχετική βιβλιοπαρουσίαση. Οι περισσότεροι ήλθαν έχοντας ενημερωθεί από τα τρυκάρια που μοιράζαμε στο αντιρατσιστικό φεστιβάλ και την αφίσα που προπαγάνδιζε την εκδήλωση. Την παρουσίαση του βιβλίου έκανε ο Θανάσης Καμπαγιάννης, που τόνισε ανάμεσα σε άλλα:

Η συζήτηση για την οικονομία είναι πλέον στα χείλη εκατομμυρίων ανθρώπων. Πριν κάποια χρόνια, οι ροζ σελίδες των εφημερίδων ήταν μόνο για τους «ειδικούς» και η πορεία της οικονομίας έμοιαζε προδιαγεγραμμένη. Η άνοδος ή η πτώση των χρηματιστηρίων ήταν λίγο πολύ στα μυαλά του κόσμου ένα γεγονός αντικειμενικό, όπως και η πρόγνωση του καιρού: δεν είναι εξάλλου τυχαίο ότι στα βραδινά δελτία ειδήσεων το χρηματιστήριο και ο καιρός είναι δίπλα δίπλα. Όμως, η οικονομική κρίση που ξέσπασε από το 2007 και μετά άλλαξε δραματικά αυτή την εικόνα.

Σήμερα, οι εκδηλώσεις, τα βιβλία, οι συζητήσεις για την οικονομία κερδίζουν μαζικά ακροατήρια. Η έκδοση του Μαρξιστικού Βιβλιοπωλείου που παρουσιάζουμε σήμερα είναι κομμάτι της προσπάθειας να παρέμβουμε σε αυτή τη συζήτηση από τη σκοπιά της επαναστατικής Αριστεράς και του μαρξισμού. Μια σειρά θεωρίες κυκλοφορούν σήμερα ως εξήγηση της κρίσης.

Εξηγήσεις

Αν προσπεράσουμε τις θεωρίες εκείνες που είναι απλή προπαγάνδα (για παράδειγμα η τεμπελιά των εργαζόμενων του Ευρωπαϊκού Νότου, το «μεγάλο κράτος», και ούτω καθεξής), θα βρούμε εξηγήσεις που ερμηνεύουν την κρίση ως απόρροια ελλιπούς ζήτησης, δομικών αδυναμιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εξάρτησης των οικονομιών της περιφέρειας, διάγκωσης του χρηματοπιστωτικού τομέα και ούτω καθεξής.

Παρότι όλες αυτές οι θεωρίες έχουν δόση αλήθειας και ερμηνεύουν όψεις της κρίσης, πρέπει να ψάξουμε βαθύτερα προκειμένου να βρούμε τα πραγματικά της αίτια. Οι συγγραφείς του βιβλίου προτείνουν την ανάλυση του Μαρξ για τη λειτουργία του καπιταλισμού και την εγγενή του τάση να γνωρίζει κρίσεις, ταυτόχρονα με μια συγκεκριμένη ανάλυση του σύγχρονου καπιταλισμού και της αδυναμίας του να κρατήσει τα υψηλά επίπεδα κερδοφορίας των πρώτων τριάντα χρόνων της μεταπολεμικής περιόδου.

Στις σελίδες του βιβλίου, μπορεί κανείς να βρει μια εκτενή ανάλυση της κρίσης όπως αυτή ξετυλίχτηκε τα τρία τελευταία χρόνια, κείμενα που αναζητούν τις ρίζες της στις εξελίξεις της τελευταίας τριακονταετίας, αλλά και μια ενότητα για τον ελληνικό καπιταλισμό με τον εύγλωττο τίτλο «από τα φιλόδοξα ανοίγματα στην χρεοκοπία».

Τέλος το βιβλίο ολοκληρώνεται με μια ενότητα για τις προκλήσεις που θέτει η κρίση στο εργατικό κίνημα και την Αριστερά, αλλά και για την σοσιαλιστική εναλλακτική λύση που προβάλλει ως απάντηση στην κρίση. Η μέθοδος του Μαρξ έχει για θεμέλιό της την θέση ότι «οι φιλόσοφοι μέχρι σήμερα προσπάθησαν να ερμηνεύσουν τον κόσμο, το ζήτημα όμως είναι να τον αλλάξουμε». Έτσι και η επιτυχία αυτού του βιβλίου θα μετρηθεί από το πόσο οι ιδέες που προτείνει θα γίνουν υλική δύναμη στη μάχη που δίνουμε σήμερα για να μην πληρώσουμε τα σπασμένα ενός χρεοκοπημένου συστήματος.